

**PRENUMERAȚIUNE la TELEFRAFUL ROMAN.
Gazetă politică, industriale, commerciale și literară**

Folosul ce se revarsă asupra culturii popoarelor din citirea gazetelor, este atât de mare și înfelurită, încât foile acestea periodice s'au primit cu totă dreptatea ca niște isvoare nescurse de învățătură, luminare și binecuvântare. Sunt țeri cu poporațiune abia peste trei milioane suflete, unde gustul citirii gazetelor este atât de lățit, și trebuința lor atât de adânc simțită, încât peste o sută de foi periodice esă la lumină spre a învăța și a folosi pe popor. Cu adevărat, foile gazetelor prin ușurătatea lor sboră cu lesnire din mână în mână, prin nouitatea lucrurilor ce adduc, ațită curiozitatea cititorilor, prin felurimea ideelor și cunoștințelor ce cuprind, împodobesc mintea, îmbunătățesc inima, îndreptăză spiritul, prefac neravurile, formăză caracterul, și perfecțiuneză atât viața privată cât și cea publică a unui popor.

Decând s'a dovedit importanța foilor periodice, și s'a cunoscut neapărata lor trebuință și pentru poporul român, s'au făcut multe încercări, mai mult s'au puțin norocite, spre a împărtăși și pe acest popor de această facere de bine nemărginită a tiparului. Înaltul Guberniu, plin de bunăvoință pentru desvoltarea și fericirea popoarelor se, și pentru onorea și mărirea Monarhieii, a favorat totudeuna asemenea încercări publicistice, și le a dat înlesnirile trebuincioase spre a pot eși la lumină, ca să adducă folosele pentru care era hotărâte. Românul cu cât a fost mai appăsat de împregiurările timpilor trecuți, și cu cât a fost mai lipsit de orice mijloace pentru cultura sea, cu atăta mai mare bucurie a salutat tôte întreprinderile de gazete ce s'au făcut pentru învățatura și folosul se, le a îmbrățișiat cu sete și zel, și le a sprijinit cu totă puterea sea materiale și morale de care a potut dispune.

Nu e locul de a numera aici tôte încercările de gazete, care au eșit la lumină în deosebite locuri, timp și împregiurări, cu viață mai lungă se mai scurtă, spre a pune și pe poporul român în relațiune cu lumea, și cu tot ce se face se se întâmplă întrânsa, spre a i se înălța și lu spiritul, și spre a i se deștepta puterile sufletești și trupesti, ca să știe ce și cum trebuie să lucre pentru cultura și fericirea sea. Ostenelele acelor bărbați plini de căldură, cari au assudat pe câmpul acest larg al publicității române, sunt atâtea jefte frumoase ce s'au addus la altariul fericirii poporului român. Ne bucurăm din inimă, că Românul a ajuns astăzi în stare de a cunoște, că gazeta și pentru dânsul este o lipsă de

cele mai simțite, citirea ei o trebuință ca pâinea de toate zilele, și învățătura ce ea cuprinde, o școlă bogată pentru folosul și pentru viața practică a sea.

Dorindă din inimă a împlini, după potință, această lipsă și trebuință, ce se simte din zi în zi totă mai adăncă, amă hotărâtă a intra și noi în drumulă acelă greă ală publicității, și a da la lumină o gazetă, care să contribue la învățătura și folosulă poporulă română. După pașii cuviincioși ce amă făcută pentru dobândirea voiei de a poté publica această foia periodică, Înaltulă Guberniă, pătrunsă de adevăratele lipse și neajjunsuri ale poporulă română, s'a îndurată părintește a încununa dorința noastră cu celă mai fericită rezultată. Plină de bucurie ne grăbimă a face cunoscută, că această gazetă a noastră va începe a eși la lumină cu începutulă lunei lui Ianuariă a anului 1853 sub numire de Telegrafulă romană.

Tendința acesteia gazete va fi: a împărtăși poporulă română din politică, industriă, comerțiă și literatură, idee și cunoștințe practice, potrivite cu timpulă și ammesurate trebuințelor lui; a'lă învăța ca săși cunoscă pozițiunea și drepturile ce'i suntă assigurate în stată; a'lă lumina assupra intereseloră care taie în viața privată și publică a lui, și a'i mișca activitatea puteriloră fizice și morali; a da direcțiune spirituluiă lui către totă ce contribue la înaintarea și desvoltarea sea, și a'lă convinge, că numai prin îmbunătățirea stării sele materială și morali poté ajjunge la cultură și fericire. Această tendință, ce Telegrafulă romană nu o va perde nici odată din vedere, va sta în cea mai strinsă legătură și armoniă cu principiile cele nestrămutate ale Monarhieii, cu așșezemintele ei fundamentali, cu paza cea sfântă a dreptuluiă din lăuntru și dinaffară, cu ținerea cea strinsă a ordineii, cu respectulă religiosității și ală moralității, și cu temeiulă liberei desvoltări de care se bucură toate popórele din stată. Între marginile acestoră momente mari și însemnătórie, pe care se reazimă siguranța și tăria Monarhieii și fericirea publică și privată a popóreloră care se afflă sub scutulă legiloră ei, Telegrafulă romană se va mișca liberă în drumulă ce 'șia însemnată spre a ajjunge la scopulă ce și 'la propusă de a învăța și a folosi pe poporulă română.

Potrivită cu tendința sea, Telegrafulă romană va cuprinde în colónele sele:

I. din sfera politică: extracte din ordinațiunile și decretelē înaltului Guberniă; measurele ce se iau pentru siguranța și fericirea publică; schimbările politice și denuminațiunile ce se facă, și totă ce se întâmplă vrednic de însemnată și de știută în Monarhiă și patriă. Din politica străină se voră publica întâmplările de toate zilele și evenimentele cele mai importanți care aă urmări assupra scimbării și prefaceriiei stateloră. Dar scopulă de căpeteniă al Telegrafuluiă romană va fi, de a attinge și a desbate mai cu deosebire interesele proprie, și trebuințele de căpeteniă ale poporulă română, și a împărtăși

orice fapte și întâmplări adevărate și vrednice de știut din ținuturile, orașele și satele unde se află Români.

II. *Din sfera industriei se vor publica invențiunile și aflările nouă ale spiritului omenesc; se vor face cunoscute îmbunătățirile și înlesnirile cu care sporește industria din Monarhiă și patriă, și peste tot se va arăta înaintarea ce alte popore și țeri fac în așezăminte de fabrice și manifacture. Dar lucrul de căpeteniă al gazetei va fi, a deștepta simțul și a ațita gustul poporului roman pentru arte și măiestrie; a trage luarea aminte a lui asupra acelor ramure de industriă și asupra acelor meserie, cu care ar pute și ar trebui ase ocupa și dânsul spre îmbunătățirea stării cele material și moral.*

III. *Din sfera comerciului se va arăta influința cea făcătoare de bine, ce comerciul are asupra culturei și fericirii poporelor; se va însemna cursul acestui canale mare, pe care curge și se prefără bogăția lumii, și se vor face cunoscute împregiurările care favorază pe unele popore a trage la sine mai mult din acea bogăție a lumii. Desvoltându deosebitele drumuri și mijloce care înaintază, și sporesc comerciul, se va da curagiul poporului roman, ca să îmbrățișeze și el acele ramure de comerț care îi sunt la îndemână, și să se întindă și dânsul la acele speculațiuni de negoț, din care ar pute trage folose mari și simțite.*

IV. *Din sfera literaturii se vor publica cărțile care esă din tipari, cu recensuni scurte despre valoarea lor intrinsecă, și despre stilul și limba cu care sunt scrise. Se va arăta câteodată lipsa și trebuința acelor cărți, ce opiniunea publică și neapărata trebuință le cere, ca să se lucre și să se de la lumină pentru învățatura și folosul poporului roman. Se vor publica din când în când poezie fugitive ușoare, cu luare aminte la arta, spiritul, gustul și simțimentul cu care sunt lucrate. Pentru variătate se vor publica miscela, curioase, și oric ce alte scripte prosaice interesanți, din câmpul cel întins al literaturii, și proporționate spațiului din colonele gazetei.*

După tendința ce 'șia propus Telegraful roman, și după materia ce are de scop a împărtași, este învederat, că însărcinarea ce am luat asupra este foarte grea, și responsabilitatea către cititori foarte mare. De și îndrăsnim a promite, că ne vom întrebuința toate puterile spre a merita încrederea ce ni se va da; de și sperăm că publicul cititor va ave indulgință cu o gazetă tineră, care are a se lupta cu multe neajunsuri mai vartos la începutul seii: cu toate aceste mărturisim, că conștiința noastră ar rămâne îngreuiată, când gazeta acesta n'ar pute ajunge la scopul și destinațiunea sea. Fiind însă că o asemenea întreprindere numai cu puteri unite a le mai multor conlucrători se poate aduce și ase susține în stare de a correspunde dorinței și așteptării publice, noi din inimă ciămăm ajutoriul

înțeleginței române civile, militare și bisericăscă, și o rogăm ca să ne sprigine din toate puterile într'această carieră, ce o începem pentru învățătura și folosul poporului român. Dela zelul și căldura tuturor așteptăm cu bucurie să primim necontenit din toate părțile articule de corespundințe potrivite cu materia și tendința gazetei, și amăsurați intereselor poporului pentru care se publică această foie periodică.

Telegraful român va eși regulat de două ori pe săptămână *Mercurea* și *Sămbăta*, totdeauna câte o colă, de formatul acestei provocațiuni, și tipărit cu slovele ce se vedă aci. – Prețitul lui este pentru Sibiu pe un an întreg 7. florin m. c.; ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr.; pentru celelalte părți a le Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an întreg 8. fl. c. m.; ear pe o jumătate de an 4. fl. – Pentru țeri străine este prețitul pe un an întreg 12. fl.; ear pe o jumătate de an 6. fl. m. c. – Prenumerățiunea se face în Sibiu la espeditura *Telegrafului român* în Tipografia diecesană; pe afară la toate poștele cesaro-regești. – Fără bani plătiți înainte nu se primește prenumerațiune, nici se poate trimite gazeta. – Adresele să fie scrise bine și să cuprindă curat numele, caracterul și locul lăcuinței fiecărui Domn prenumerante. Acei DD. prenumeranți cari nu lăcuiesc unde se află poșta, să însemneze pe lângă locul lăcuinței cea mai aproape stațiune de poșta, de unde au a'și primi gazeta în zilele sosirii ei acolo. – Atătu adresele DD. prenumeranți cât și banii să se trimită la *Espeditura Telegrafului român* cel mult până la 29 Decembrie, calendariul veciu, pentru ca să se știe câte esemplarie sunt să se tipărescă și să se trimită. – Cei ce vor întârzia pre mult cu prenumerațiunea, au de a'și adscrie lor singuri vina, decă nu vor potă căpăta numerii compleți dela început. – *Telegraful român* primește și inserate, înștiințeri și publicățiuni de negoț, vânzări ș.ce.l. plătinduse șirul tipărit cu slove mici câte 4. creștari m. c. – Toate corespundințele cu *Redactura seă* cu *Espeditura Telegrafului român*, ne rogăm să fie francate pe poșta.

După prețitul de prenumerațiune ce s'a pus *Telegrafului român*, am dori din totă inima ca să fim în stare de a potă da foie acesteia o întindere și o dezvoltare care să corespundă dorinței și așteptării publicului cititor. Spre nenorocire trebuie să spunem, că tocmai acum la început nu ne aflăm în pozițiunea acea fericită de a dispune de mijlocele și înlesnirile de care se bucură așezămintele altor gazete străine. Făptuirea caldei noastre dorințe, care este și a publicului cititor, atărnă dela bunăvoință și interesul cu care se va primi această foie, și dela călduroasa spriginire ce i se va da prin înmulțirea numărului prenumeranților. Decă îmbrățișarea acestei întreprinderi a noastre va fi așia de favorabile, precum ne place a spera, îndrăsnim a încredința pe public, că ne vom grăbi seă a publica *Telegraful* mai de multe ori pe săptămână, seă a'și da un format mai mare, ori, ceea ce

arū fi mai rațiunabile, a' lū însoți pe tótă septemăna de o fóiă curatū literariă.

*Dela unū timpū încóci s' aū îmmulțitū glasurile acelora carii cerū, ca să se pună odată tóte pedeele, și gazeta română să se tipărăscă cu litere, și să ese la lumină îmbrăcată în vestmintele sele proprie, ear nu străine. Precătū dămū dreptate acelorū cereri care se audū dintr'o parte și alta; precătū ne bucurămū de norocitele începuturi ce s' aū și făcutū în privința acésta: pre atâtū mărturisimū, că nimine n' arū poté dori mai cu căldură decătū noi a publica *Telegrafulū romanū întregū cu litere*. Cu tóte aceste noi credemū, că trebuie deocamdată să așteptămū ca să cunoștemū pe publiculū nostru cititorii, și să ne încredințămū despre opiniunea ce majoritatea cititorilorū își va forma în privința acésta de mare importanță. Până attunci noi vomū începe a scrie și a tipări fóiă noastră pentru publiculū românū care știe a citi numai cu slove, și ne rezervămū detoria de a pregăti drumulū cu încetulū, ca cândū va cere trebuința, să se pótă publica *Telegrafulū romanū întregū în litere*.*

În sfârșitū ne adresămū cătră cele trei milióne de suflete, care facū poporulū romanū din Monarhiă, și cătră toți filoromăniū din orī ce parte, și le recomandămū acéstă întreprindere a noastră. Dela zelulū și căldura cu care înțelligința română DD. Officiali civili și militari, DD. Protopopi și Preoți, DD. Profesori și Învățători de scóle, DD. Neguțători și meseriași și într'unū cuvântū totū publiculū românū și filoromăniū cititorii vorū îmbrățișia acéstă gazetă, va attărna sórtea și viața ei, și toate îmbunătățirile ce va poté primi în viitorii. După lipsa și trebuința ce se simte de asemenea organe ale publicității pentru un poporū atâtū de numerosū precum suntū Romăniū, și după tendința ce are acéstă fóiă de a' i representa interesele și a' i arăta trebuințele lui, ne hrănimū cu dulcea speranță, că toți Rumăniū și filoromăniū cititori se vorū întrece a ajjuta și a sprigini acéstă întreprindere a noastră atâtū cu conlucrarea cătū și cu prenumerațiunea. Numai în cipulū acesta *Telegrafulū romanū* va poté prospera și a se desvolta, și va fi în stare de a' și împlini misiunea contribuindū la edificiulū culturei și fericirii poporului românū, spre onórea și întărirea măritei Monarhiū și spre lauda și înflorirea soțietății omenești întregi.

Sibiiu 8. Decemvrie 1852.

Redactor respunzătoriu: Aaron Florian

Editura și tipariulū Tipografiei diecesane.